

A BIZOTTSÁG 805/2011/EU RENDELETE

(2011. augusztus 10.)

a légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyekre és egyes tanúsításokra vonatkozó részletes szabályoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő meghatározásáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a polgári repülés területén közös szabályokról és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség létrehozásáról, valamint a 91/670/EGK tanácsi rendelet, az 1592/2002/EK rendelet és a 2004/36/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. február 20-i 216/2008/EK európai parlamenti és a tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 8c. cikke (10) bekezdésére,

mivel:

- (1) A 216/2008/EK rendelet célja a polgárireplés-biztonság egységesen magas szintjének kialakítása és fenntartása Európában. A szóban forgó rendelet eszközöket biztosít ennek a célnak és a polgárireplés-biztonság más céljainak az eléréséhez.
- (2) A 216/2008/EK rendelet, valamint az Egységes európai égbolt II. fázisára vonatkozó új szabályozás ⁽²⁾ végrehajtásához részletesebb végrehajtási szabályokra van szükség, különösen a légiforgalmi irányítók engedélyezése tekintetében, az európai polgári repülésbiztonság egységesen magas szintjének biztosítása, a felelősség és szakmai alkalmasság legmagasabb szintjének elérése, a légiforgalmi irányítók rendelkezésre állásának javítása és a szakszolgálati engedélyek kölcsönös elfogadásának előmozdítása érdekében, miközben teljesülniük kell a légi közlekedés biztonságának és a személyzet szakképzettségének általános javítására irányuló céloknak is.
- (3) A légiforgalmi irányítóknak, valamint a képzésükben, vizsgáztatásukban, ellenőrzésükben és egészségügyi értékelésükben részt vevő személyeknek és szervezeteknek meg kell felelniük a 216/2008/EK rendelet Vb. mellékletében foglalt követelményeknek. A szóban forgó rendelet értelmében, amennyiben megállapítást nyer, hogy a légiforgalmi irányítók, valamint a képzésükben részt vevő személyek és szervezetek megfelelnek az alapvető követelményeknek, részükre indokolt szakszolgálati engedélyt, illetve tanúsítványt kiadni.
- (4) A szakszolgálati engedélyeknek a közösségi légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyről szóló, 2006. április 5-i 2006/23/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ⁽³⁾ történő bevezetése megfelelő eszköznek bizonyult azon különleges szerepnek az elismerésében, amelyet a légiforgalmi irányítók a légiforgalmi irányítás biztonságos lebonyolításában játszanak. Az Unió-szerte alkalmazott szakmai alkalmassági normák kidolgozása csökkentette az e téren tapasztalható széttagoltságot, és a növekvő regionális együttműködés keretében hatékonyabbá tette a léginavigációs szolgáltatók közötti munkaszervezést. Ezért az uniós légiforgalmi irányítók közös szakszolgálati engedélyezési rendszerének fenntartása és bővítése az európai légiforgalmi irányítási rendszer alapvető fontosságú eleme.
- (5) Noha a 2006/23/EK irányelvet felváltotta az 1108/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾, az irányelv előírásai továbbra is alkalmazandók a 216/2008/EK rendelet 8c. cikkének (10) bekezdése szerinti intézkedések alkalmazásának kezdőnapjáig. A szóban forgó intézkedésekről e rendelet rendelkezik.
- (6) Az ebben a rendeletben foglalt előírások tükrözik a légiforgalmi irányítók képzése területén ismert legkorszerűbb megoldásokat, ideértve a bevált gyakorlatokat, valamint a tudomány és a technika fejlődését. Ezek az előírások, amelyek a 2006/23/EK irányelv rendelkezései alapján kerültek kidolgozásra, biztosítják a tagállamok részére a Chicagóban 1944. december 7-én aláírt, a nemzetközi polgári repülésről szóló egyezményben meghatározott előírások és ajánlott gyakorlatok, valamint az 1960. december 13-i nemzetközi egyezmény által létrehozott Európai Szervezet a Légi Közlekedés Biztonságáért (Eurocontrol) által elfogadott biztonsági szabályozási követelmények egységes átültetését.
- (7) A légiforgalmi irányítók szakszolgálati engedélyezésére és orvosi minősítésére vonatkozó közös követelmények egységes alkalmazásának biztosítása megköveteli, hogy a tagállamok illetékes hatóságai, illetve – adott esetben – az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség (a továbbiakban: „az Ügynökség”) közös eljárásban értékeljék az ilyen követelményeknek való megfelelést; az Ügynökségnek a kívánt egységes szabályozás elősegítése érdekében tanúsítási előírásokat, elfogadható megfelelési eljárásokat és útmutatókat kell kidolgoznia.

⁽¹⁾ HL L 79., 2008.3.19., 1. o.⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1070/2009/EK rendelete (2009. október 21.) az 549/2004/EK, az 550/2004/EK, az 551/2004/EK és az 552/2004/EK rendeletnek az európai légiközlekedési rendszer teljesítményének és fenntarthatóságának javítását célzó módosításáról (HL L 300., 2009.11.14., 34. o.).⁽³⁾ HL L 114., 2006.4.27., 22. o.⁽⁴⁾ HL L 309., 2009.11.24., 51. o.

- (8) Az Európai Unió légi forgalmának sajátosságai szükségessé teszik a szakmai alkalmasságra vonatkozó közös normák bevezetését és hatékony alkalmazását a közcélú légiforgalmi és léginavigációs szolgáltatásokat (ATM/ANS) ellátó léginavigációs szolgáltatók által foglalkoztatott légiforgalmi irányítók tekintetében.
- (9) Mindazonáltal a tagállamoknak lehetőség szerint gondoskodniuk kell arról, hogy a katonai állomány által a nyilvánosság számára biztosított vagy hozzáférhetővé tett szolgáltatások legalább az alapszabályok Vb. mellékletében foglalt alapvető követelmények szerinti biztonsági szinten valósuljanak meg. A tagállamok ezért dönthetnek úgy, hogy ezt a rendeletet alkalmazzák a szóban forgó rendelet 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában szereplő szolgáltatásokat a nyilvánosság számára biztosító katonai állományokra is.
- (10) A felügyeletet ellátó és a megfelelőséget ellenőrző hatóságokat kellő mértékben függetleníteni kell a léginavigációs szolgáltatóktól és a képzési szervezetektől. A hatóságokkal szemben továbbra is elvárás, hogy feladataikat hatékonyan lássák el. E rendelet alkalmazásában az illetékes hatóság azonos lehet az egységes európai égbolt létrehozására vonatkozó keret megállapításáról szóló, az 1070/2009/EK rendelettel módosított 2004. március 10-i 549/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ 4. cikkének megfelelően kijelölt vagy létrehozott szervvel vagy szervekkel. E rendelet alkalmazásában az Ügynökség olyan illetékes hatóságként jár el, mely kiadja és megújítja a tagállamok területén kívül található légiforgalmi irányítói képzési szervezetek tanúsítványait, valamint adott esetben ezek személyzetének tanúsítványait.
- (11) A léginavigációs szolgáltatások végzése kiváló készségekkel rendelkező személyzetet igényel, melynek szakmai alkalmassága többféle módon igazolható. A légiforgalmi irányítás esetében a megfelelő eszköz egy olyan közös engedélyezési rendszer, amelynek keretében az Európai Unió légiforgalmi irányítói számára személyre szóló – egyfajta diplomának tekinthető – szakvizsgálati engedélyt adnak ki. A szakvizsgálati engedélyben feltüntetett jogosítás jelzi azon légiforgalmi szolgálati tevékenység típusát, amelynek ellátására a légiforgalmi irányító jogosult. A szakvizsgálati engedélyben feltüntetett kiterjesztések pedig jelzik mind a légiforgalmi irányító különleges készségeit, mind pedig az illetékes hatóságok által kiadott, egy bizonyos szektor vagy szektorcsoport tekintetében végezhető tevékenység ellátására vonatkozó engedélyt. A hatóságoknak tehát képesnek lenniük arra, hogy a légiforgalmi irányítók szakmai alkalmasságát a szakvizsgálati engedélyek kiadásakor vagy a kiterjesztések érvényességének meghosszabbításakor felmérjék. Az illetékes hatóságok fel is függeszthetik a szakvizsgálati engedélyt, a jogosítást vagy a kiterjesztést, amennyiben kétségek merülnek fel a szakmai alkalmasságot illetően.
- (12) Elismerve azt, hogy az eseményekből levonható tanulságok hasznosítása érdekében szükséges továbbfejleszteni a repülésbiztonsági kultúrát, mindenekelőtt a megbízható eseménybejelentések és a méltányossági elv alkalmazása (just culture) révén, e rendelet alapján valamely esemény bekövetkezése nem vonhatja automatikusan maga után a szakvizsgálati engedély, jogosítás vagy kiterjesztés felfüggesztését. A szakvizsgálati engedély visszavonását szélsőséges esetekben alkalmazandó végső megoldásnak kell tekinteni.
- (13) Annak érdekében, hogy a tagállamok jobban bízzanak egymás engedélyezési rendszereiben, rendkívül fontos, hogy közös szabályokat alakítsanak ki a légiforgalmi irányítói szakvizsgálati engedélyek megszerzésére és megtartására vonatkozóan. Ezért a legmagasabb szintű biztonság érdekében elengedhetetlen a légiforgalmi irányítói képzésekre, szakképesítésekre, szakmai alkalmasságra és foglalkoztatásra vonatkozó egységes követelmények bevezetése. Mindez biztonságos és magas színvonalú légiforgalmi irányító szolgálatot eredményez, és hozzájárul a szakvizsgálati engedélyek elismeréséhez az egész Európai Unióban, elősegítve ezáltal a légiforgalmi irányítók szabad mozgását és rendelkezésre állását.
- (14) E rendelet végrehajtása nem vezethet azon meglévő nemzeti rendelkezések megkerüléséhez, amelyek a munkáltató és a légiforgalmi irányítójelöltek közötti foglalkoztatási viszonyra alkalmazandó jogokat és kötelezettségeket szabályozzák.
- (15) Uniós szintű összevethetőségük érdekében szükséges a készségek általánosan elfogadott és jól meghatározott besorolása. A fokozottabb biztonság ezzel nemcsak egy adott léginavigációs szolgáltató felügyelete alá tartozó légtéren belül biztosítható immár, de a különböző szolgáltatók által felügyelt területek érintkezési pontjainál is.
- (16) Az események és balesetek bekövetkezése igen gyakran kommunikációs okokra vezethető vissza. Ezért ez a rendelet részletes nyelvismereti követelményeket határoz meg a légiforgalmi irányítók számára. Ezek a követelmények a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) által elfogadott követelményeken alapulnak és eszközt biztosítanak e nemzetközileg elismert normák érvényesítéséhez. A szabad mozgás ösztönzése és a biztonság garantálása érdekében a nyelvi követelmények tekintetében érvényesülnie kell a megkülönböztetésmentesség, az átláthatóság és az arányosság elvének.

⁽¹⁾ HL L 96., 2004.3.31., 10. o.

- (17) A kezdő képzés megfelelő normáknak tekintendő célkitűzéseit az Eurocontrol tagjainak megrendelésére kidolgozott „Specification for the ATCO Common Core Content Initial Training” (a légiforgalmi irányítók alapképzése közös törzsanyagának tartalmára vonatkozó előírás) tartalmazza. A munkahelyi képzésben az általánosan elfogadott képzési normák hiányát megfelelő intézkedéscsomaggal kell ellensúlyozni, mely – biztosítva a magas kompetenciaszintet – magában foglalja a vizsgáztatók és a szaktudás-értékelők jóváhagyását is. Ez annál is fontosabb, mivel a munkahelyi képzés rendkívül költséges, ugyanakkor döntő fontosságú a biztonság szempontjából. Az ICAO olyan területeken is dolgozott ki normákat, amelyekre nézve nem kerültek meghatározásra közös európai képzési követelmények. Ahol hiányoznak az európai képzési követelmények, ott a tagállamok ezekre az ICAO-normákra támaszkodhatnak.
- (18) Az Eurocontrol tagállamainak megrendelésére kidolgozásra került egy olyan egészségügyi követelményrendszer, amellyel biztosítottnak tekinthető az e rendeletnek való megfelelés. Az orvosi minősítés kiadásának meg kell felelnie az Eurocontrol által a légiforgalmi irányítók európai 3. osztályú repülő-egészségügyi alkalmassági minősítésére vonatkozóan meghatározott követelményeknek.
- (19) A biztonság szempontjából döntő tényezőnek kell tekinteni a képzési szervezetek tanúsítását, mely hozzájárul a légiforgalmi irányítói képzés minőségéhez. Ezért szükséges követelményeket meghatározni a képzési szervezetekre vonatkozóan. A képzést a léginavigációs szolgáltatásokhoz hasonló szolgáltatásnak kell tekinteni, melyre szintén vonatkozik a tanúsítási eljárás. Ennek a rendeletnek lehetővé kell tennie a képzés tanúsítását képzési típusok, képzési szolgáltatások csoportjai vagy képzési és léginavigációs szolgáltatások csoportjai szerint, a képzés sajátosságainak egyidejű figyelembevételével.
- (20) Ez a rendelet megerősíti az Európai Bíróság régóta fennálló joggyakorlatát a diplomák kölcsönös elismerése és a munkavállalók szabad mozgása terén. Az arányosság elve, a kártérítési intézkedések érvekkel alátámasztott igazolásának előírása és a megfelelő fellebbezési eljárások biztosítása olyan alapelvek, amelyek érvényesülését erőteljesebben elő kell segíteni az ATM-szektorban. A tagállamoknak jogukban áll megtagadni azon szakszolgálati engedélyek elfogadását, amelyek kiadására nem e rendelettel összhangban került sor. Mivel a rendelet célja a szakszolgálati engedélyek kölcsönös elismerésének biztosítása, a foglalkoztatás feltételeit nem szabályozza.
- (21) A légiforgalmi irányítói szakmában a technikai innovációk megkövetelik a légiforgalmi irányítók készségeinek rendszeres frissítését. Indokolt, hogy e rendeletnek a tudományos és technikai fejlődéshez történő szükséges hozzáigazítása az 1999/468/EK⁽¹⁾ tanácsi határozat 5a. cikke szerinti, ellenőrzéssel történő megfelelő eljárást kövesse.
- (22) E rendelet kihatással lehet a légiforgalmi irányítók napi munkavégzési gyakorlatára. Célszerű a szociális partnereket minden jelentős szociális hatással rendelkező intézkedésről megfelelő módon tájékoztatni, és velük ezekről konzultációt folytatni.
- Ezért a szociális partnerekkel való konzultációra az Ügynökség gyorsított eljárása keretében került sor. A Bizottság által hozandó további végrehajtási intézkedésekről helyénvaló konzultációt folytatni a szociális partnerek közötti európai szintű párbeszéd előmozdítására irányuló ágazati párbeszédbizottságok létrehozásáról szóló, 1998. május 20-i 98/500/EK bizottsági határozat⁽²⁾ értelmében létrehozott ágazati párbeszédbizottsággal.
- (23) A szakszolgálati engedély megszerzésével kapcsolatos, az életkorra, az egészségügyi követelményekre, a végzettségre és a kezdő képzésre vonatkozó általános feltételek nem érintik a már kiadott szakszolgálati engedélyek tulajdonosait. A tagállamok által a 2006/23/EK irányelvvel összhangban kiadott szakszolgálati engedélyeket és orvosi minősítéseket ezzel a rendelettel összhangban kiadottak kell tekinteni az engedélyhez kapcsolódó meglévő jogosultságok folyamatossága miatt, valamint az engedélyesek és az illetékes hatóságok számára zökkenőmentes átmenet biztosítása érdekében.
- (24) Az eltérő nemzeti gyakorlatok további alkalmazásának lehetővé tétele céljából helyénvaló eltérések biztosítása olyan kérdések tekintetében, amelyekre nézve még nem állapítottak meg közös szabályokat a kezdeti szakasz végrehajtási intézkedéseit érintő gyorsított eljárás során.
- (25) Az Ügynökségnek értékelnie kell az európai légiforgalmi irányítók szakszolgálati engedélyezési rendszerét, valamint az „átfogó légiközlekedési rendszerszemlélet” megvalósításához és a 216/2008/EK rendelet Vb. mellékletében foglalt alapvető követelményeknek való teljes megfeleléshez szükséges további javító intézkedések lehetőségét, hogy olyan véleményt terjeszthessen a Bizottság elé, amely magában foglalja ennek a rendeletnek az esetleges módosításait is.
- (26) Az Ügynökség véleményének ki kell térnie azokra a kérdésekre is, amelyek tekintetében a gyorsított eljárás során – a kezdeti szakaszban – nem volt lehetőség az eltérő nemzeti gyakorlatokat felváltó közös szabályozás létrehozására, így adott esetben az illető tagállam nemzeti jogszabályainak átmeneti alkalmazása javasolt.

⁽¹⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

⁽²⁾ HL L 225., 1998.8.12., 27. o.

- (27) Az e rendeletben előírt intézkedések az Ügynökség által a 216/2008/EK rendelet 17. cikke (2) bekezdésének b) pontja és 19. cikkének (1) bekezdése szerint kiadott véleményen alapulnak.
- (28) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a 216/2008/EK rendelet 65. cikke alapján létrehozott bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Célkitűzés

E rendelet célja a repülésbiztonsági normák magasabb szintjének elérése és az Európai Unión belüli légiforgalmi irányítási rendszer működésének javítása egységes engedélyezési követelményeken alapuló légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyek kiadása révén.

2. cikk

A rendelet tárgya és alkalmazási köre

- E rendelet közös követelményeket határoz meg a légiforgalmi irányítók és gyakornok légiforgalmi irányítók szakszolgálati engedélyeinek, a kapcsolódó jogosításoknak, kiterjesztéseknek, orvosi minősítéseknek és a képzési szervezetek tanúsítványainak kiadása, felfüggesztése és visszavonása, illetve az ezek érvényességére, megújítására, újraérvényesítésére és alkalmazására vonatkozó feltételek tekintetében.
- E rendeletet a következőkre kell alkalmazni:
 - gyakornok légiforgalmi irányító,
 - a 216/2008/EK rendelet hatálya alá tartozó funkciókat ellátó légiforgalmi irányítók, valamint
 - a jelentkezők engedélyezésében, képzésében, vizsgáztatásában, ellenőrzésében vagy egészségügyi értékelésükben e rendelettel összhangban részt vevő személyek és szervezetek.
- A 216/2008/EK rendelet 1. cikke (3) bekezdésének megfelelően a tagállamok lehetőség szerint gondoskodnak arról, hogy a katonai állomány által a nyilvánosság számára biztosított vagy hozzáférhetővé tett, az e rendelet 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában említett szolgáltatások legalább a szóban forgó rendelet Vb. mellékletében foglalt alapvető követelmények szerinti biztonsági szinten valósuljanak meg.
- Az európai légtér összehangolt biztonsági szintjének megvalósítása érdekében a tagállamok dönthetnek úgy, hogy ezt a rendeletet alkalmazzák a szóban forgó rendelet 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában szereplő szolgáltatásokat a nyilvánosság számára biztosító katonai állományukra is.

- A 216/2008/EK rendelet hatálya alá tartozó légiforgalmi irányító szolgálati tevékenységet kizárólag az e rendeletnek megfelelően kiadott szakszolgálati engedéllyel rendelkező légiforgalmi irányítók láthatják el.

3. cikk

Fogalom meghatározások

E rendelet alkalmazásában:

- „légiforgalmi irányító szolgálat”: olyan szolgálat, amelynek célja az összeütközések megelőzése a légi járművek között, illetve a munkaterületeken a légi járművek és az ott található akadályok között, valamint a gyors és rendezett légi forgalom biztosítása;
- „léginavigációs szolgáltató”: olyan közjogi vagy magánjogi szervezet, amely az általános légi forgalomra vonatkozó léginavigációs szolgálatot lát el;
- „általános légi forgalom”: polgári légi járművek, valamint állami légi járművek (beleértve a katonai, vám- és rendőrségi légi járműveket) olyan mozgásának összessége, amelyet az ICAO eljárásainak megfelelően hajtanak végre;
- „szakszolgálati engedély”: bármilyen megnevezésű, e rendelettel összhangban kiadott és kiterjesztett tanúsítvány, mely a benne foglalt jogosításokkal és kiterjesztésekkel összhangban a törvényes engedélyest légiforgalmi irányító szolgálati tevékenység ellátására jogosítja fel;
- „jogosítás”: a szakszolgálati engedélybe bevezetett vagy ahhoz csatolt és annak részét képező engedély, mely megállapítja a szakszolgálati engedélyhez kapcsolódó egyedi feltételeket, jogosultságokat vagy korlátozásokat;
- „jogosításkiterjesztés”: a szakszolgálati engedélybe bevezetett és annak részét képező engedély, mely megállapítja a jogosításhoz kapcsolódó egyedi feltételeket, jogosultságokat vagy korlátozásokat;
- „munkahelyi kiterjesztés”: a szakszolgálati engedélybe bejegyzett és annak részét képező engedély, mely feltünteti az ICAO helységazonosító kódot, valamint azon szektorokat és/vagy munkaköröket, amelyekben az engedélyes munkavégzésre jogosult;
- „nyelvi kiterjesztés”: a szakszolgálati engedélybe bejegyzett és annak részét képező engedély, mely feltünteti az engedélyes nyelvismeretét;
- „oktatói kiterjesztés”: a szakszolgálati engedélybe bejegyzett és annak részét képező engedély, mely megállapítja az engedélyes jogosultságát munkahelyi gyakorlati képzés nyújtására;

10. „ICAO helységazonosító kód”: az ICAO DOC 7910 számú kézikönyvében előírt szabályokkal összhangban létrehozott, és egy meghatározott rögzített légiforgalmi állomás helyszínéhez rendelt négybetűs kód;
11. „szektor”: valamely irányítói körzet egy része és/vagy valamely (magaslégtéri) repüléstájékoztató körzet egy része;
12. „képzés”: elméleti tanfolyamok, gyakorlati feladatok, köztük szimulációk, valamint munkahelyi gyakorlati képzések összessége, mely biztosítja a biztonságos és magas színvonalú légiforgalmi irányító szolgálati tevékenység ellátásához szükséges készségek megszerzését és megőrzését; részei a következők:
- a) kezdő képzés, mely alapképzésből és jogosításra irányuló képzésből áll; teljesítése a gyakornoki szakszolgálati engedély megadásával jár,
- b) munkahelyi képzés, beleértve a munkahelyi gyakorlati képzést megelőző átmeneti képzést és a munkahelyi gyakorlati képzést; teljesítése a légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedély megadásával jár;
- c) továbbképzés, mely a szakszolgálati engedély kiterjesztéseinek érvényességét biztosítja;
- d) munkahelyi gyakorlati oktatói képzés; teljesítése az oktatói kiterjesztés megadásával jár;
- e) a 24. cikkel összhangban vizsgáztatóként és/vagy szak tudás-értékelőként eljárni jogosult szakszolgálati engedélyesek képzése;
13. „képzési szervezet”: olyan szervezet, amely részére az illetékes hatóság képzési tanúsítványt adott ki egy vagy több képzéstípusra vonatkozóan;
14. „munkahelyi szaktudás-értékelő rendszer”: olyan jóváhagyott módszertani rendszer, amelynek segítségével a léginavigációs szolgáltató gondoskodik az engedélyesek kompetenciaszintjének megőrzéséről;
15. „munkahelyi képzési terv”: olyan jóváhagyott terv, amely részletesen tartalmazza azt a folyamatot és menetrendet, amely révén az adott szakszolgálati egységre jellemző eljárások egy munkahelyi gyakorlati oktató felügyelete mellett elsajátíthatók.

4. cikk

Az illetékes hatóság

E rendelet alkalmazásában illetékes hatóság az a hatóság, amelyet az egyes tagállamok mint nemzeti felügyeleti hatóságot kijelölnek vagy létrehozhatnak annak érdekében, hogy az ellássa az

e rendelet értelmében az ilyen hatóság számára meghatározott feladatokat; kivétel ez alól a képzési szervezetek 27. cikk szerinti tanúsítási eljárása, melyre nézve az illetékes hatóság:

- a) az azon tagállam által kijelölt vagy létrehozott hatóság, amelyikben a kérelmező elsődlegesen tevékenységeit végzi, illetve amelyikben bejegyzett irodája (amennyiben van ilyen) található, kivéve ha erről a tagállamok vagy az illetékes hatóságok közötti két- vagy többoldalú megállapodás másként rendelkezik;
- b) az Ügynökség, amennyiben a kérelmező tevékenységeit elsődlegesen a tagállamok területén kívül végzi, illetve bejegyzett irodája (amennyiben van ilyen) a tagállamok területén kívül található.

II. FEJEZET

SZAKSZOLGÁLATI ENGEDÉLYEK, JOGOSÍTÁSOK ÉS KITERJESZTÉSEK

5. cikk

Szakszolgálati engedélyek, jogosítások és kiterjesztések kérelmezése és kiállítása

1. A szakszolgálati engedélyek, a kapcsolódó jogosítások és/vagy kiterjesztések kiadására, újraérvényesítésére és megújítására irányuló kérelmeket az illetékes hatósághoz kell benyújtani az általa megállapított eljárás keretében.

2. A kérelemhez arra vonatkozó bizonyítékot kell csatolni, hogy a kérelmező alkalmas a légiforgalmi irányítói vagy gyakornok légiforgalmi irányítói feladatok ellátására az e rendeletben meghatározott követelményeknek megfelelően. A kérelmező alkalmasságát igazoló bizonyítéknak ki kell terjednie a szaktudásra, a tapasztalatra, a készségekre és a nyelvismeretre.

3. A szakszolgálati engedélynek tartalmaznia kell a benne foglalt jogosultságokra vonatkozó valamennyi releváns információt, és meg kell felelnie az I. melléklet szerinti előírásoknak.

4. A szakszolgálati engedély annak a személynek a tulajdona, aki részére azt megadták, és aki azt aláírta.

6. cikk

Szakszolgálati engedélyek, jogosítások és kiterjesztések felfüggesztése és visszavonása

A 22. cikk (2) bekezdésének megfelelően:

a) a szakszolgálati engedély, a jogosítás vagy a kiterjesztés felfüggeszthető, amennyiben a légiforgalmi irányító alkalmasságával kapcsolatosan kétségek merülnek fel, valamint fegyelmi vétség esetén;

b) a szakszolgálati engedély visszavonható súlyos gondatlanság vagy visszaélés esetén.

7. cikk

A szakszolgálati engedély által biztosított jogosultságok gyakorlása

A szakszolgálati engedély által biztosított jogosultságok gyakorlásának feltétele a jogosítások, a kiterjesztések és az orvosi minősítés érvényessége.

8. cikk

Gyakornok légiforgalmi irányító szakszolgálati engedélye

1. A gyakornok légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedély feljogosítja tulajdonosát, hogy munkahelyi gyakorlati oktató felügyelete mellett légiforgalmi irányító szolgálati tevékenységet lásson el az engedélyében foglalt jogosítás(ok)nak és jogosításkiterjesztés(ek)nek megfelelően.

2. A gyakornok légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedély kérelmezője:

- a) betöltötte legalább a 18. életévét;
- b) olyan, egyetemi felvételt, illetve egyetemmel egyenértékű intézménybe történő felvételt jogosító bizonyítvánnyal vagy egyéb, középiskolai végzettséget igazoló bizonyítvánnyal rendelkezik, amely őt légiforgalmi irányítói képzés elvégzésére jogosítja fel;
- c) sikeresen elvégezte a jogosításhoz, és – ha alkalmazható – a jogosítás kiterjesztéséhez szükséges, jóváhagyott kezdő képzést a II. melléklet A. részében foglaltak szerint;
- d) érvényes orvosi minősítéssel rendelkezik;
- e) igazolja megfelelő szintű nyelvismeretét, a 13. cikkben foglalt követelmények szerint.

3. A szakszolgálati engedélynek tartalmaznia kell a nyelvi kiterjesztés(ek)e)t és legalább egy jogosítást, valamint – ha alkalmazandó – legalább egy jogosításkiterjesztést.

9. cikk

Légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedély

1. A légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedély feljogosítja tulajdonosát, hogy légiforgalmi irányító szolgálati tevékenységet lásson el az engedélyében foglalt jogosításoknak és kiterjesztéseknek megfelelően.

2. A légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedély által biztosított jogosultságok magukban foglalják a gyakornok légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedély által biztosított jogosultságokat a 8. cikk (1) bekezdésében meghatározottak szerint.

3. A légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedély kérelmezője:

- a) betöltötte legalább a 21. életévét; mindazonáltal a tagállamok megfelelően indokolt esetben ennél alacsonyabb korhatárt is előírhatnak;
- b) gyakornok légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedéllyel rendelkezik;
- c) teljesített egy jóváhagyott munkahelyi képzési tervet, és sikeresen letette a megfelelő vizsgákat vagy megszerezte a megfelelő értékeléseket, a II. melléklet B. részében foglalt követelmények szerint;
- d) érvényes orvosi minősítéssel rendelkezik;
- e) igazolja megfelelő szintű nyelvismeretét, a 13. cikkben foglalt követelmények szerint.

4. A szakszolgálati engedély érvényességének feltétele, hogy tartalmazza azt az egy vagy több jogosítást és vonatkozó jogosítás-, munkahelyi és nyelvi kiterjesztést, amelyekre vonatkozóan a képzés sikeresen lezárult.

10. cikk

Légiforgalmi irányítói jogosítások

1. A szakszolgálati engedélyes által végezhető tevékenység-típus jelzése céljából a szakszolgálati engedélyeken fel kell tüntetni az alábbi jogosítások legalább egyikét:

- a) „repülőterei irányítás látással” jogosítás (ADV), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult légiforgalmi irányító szolgálati tevékenység ellátására a repülőterei forgalom tekintetében olyan repülőtéren, ahol nincsenek közzétéve műszer szerinti megközelítési vagy indulási eljárások;
- b) „repülőterei irányítás műszerrel” jogosítás (ADI), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult légiforgalmi irányító szolgálati tevékenység ellátására a repülőterei forgalom tekintetében olyan repülőtéren, ahol közzé vannak műszer szerinti megközelítési vagy indulási eljárások; e jogosítás a 11. cikk (1) bekezdésében meghatározott jogosításkiterjesztések legalább egyikével együtt alkalmazható;
- c) „bevezető irányítás eljárás” jogosítás (APP), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult légtérelenőrző berendezések alkalmazása nélkül légiforgalmi irányító szolgálati tevékenység ellátásra érkező, induló vagy átrepülő légi jármű tekintetében;
- d) „bevezető irányítás légtérelenőrző berendezéssel” jogosítás (APS), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes alkalmas légiforgalmi irányító szolgálati tevékenység ellátására érkező, induló vagy átrepülő légi jármű tekintetében légtérelenőrző berendezések alkalmazásával; e jogosítás a 11. cikk (2) bekezdésében meghatározott jogosításkiterjesztések legalább egyikével együtt alkalmazható;

e) „körzeti irányítás eljárás” jogosítás (ACP), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult légiforgalmi irányító szolgálati tevékenység ellátására légtérelenőrző berendezések alkalmazása nélkül;

f) „körzeti irányítás légtérelenőrző berendezéssel” jogosítás (ACS), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult légiforgalmi irányító szolgálati tevékenység ellátására légtérelenőrző berendezések alkalmazásával; e jogosítás a 11. cikk (3) bekezdésében meghatározott jogosításkiterjesztések legalább egyikével együtt alkalmazható.

2. Amennyiben jogosítás engedélyese bármely egybefüggő négyéves időszak során nem gyakorolta az adott jogosításból fakadó jogosultságát, a jogosításnak megfelelő munkahelyi képzést csak a jogosításnak való folyamatos megfelelést tanúsító megfelelő értékelés, valamint az értékelésből következően meghatározott képzési követelmények teljesítését követően kezdheti meg.

11. cikk

Jogosításkiterjesztések

1. A „repülőtéri irányítás műszerrel” jogosítás (ADI) kötelezően tartalmazza az alábbi kiterjesztések legalább egyikét:

a) „toronyirányítás kiterjesztés” (TWR), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult irányító szolgálati tevékenység ellátására, ha a repülőtéri irányítás egy munkahelyi pozícióból történik;

b) „gurítóirányítás” kiterjesztés (GMC), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult a repülőtéri földi mozgások irányítására;

c) „földi mozgások irányítása felderítő berendezéssel” kiterjesztés (GMS) (ez a kiterjesztés csak a „gurítóirányítás” vagy „toronyirányítás” kiterjesztés megszerzését követően adható meg), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult a repülőtéri földi mozgások irányítására repülőtéri földi mozgást felderítő berendezések alkalmazásával;

d) „repülőtéri körzeti irányítás” kiterjesztés (AIR), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult légiforgalmi irányító szolgálati tevékenység ellátására;

e) „repülőtéri radarirányítás” kiterjesztés (RAD) (ez a kiterjesztés csak a „repülőtéri körzeti irányítás”(repülésirányítás) vagy

„toronyirányítás” kiterjesztés megszerzését követően adható meg), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult repülőtéri légiforgalmi irányító szolgálati tevékenység ellátására légtérelenőrző radarberendezések alkalmazásával.

2. A „bevezető irányítás légtérelenőrző berendezéssel” jogosítás (APS) kötelezően tartalmazza az alábbi kiterjesztések legalább egyikét:

a) „radarirányítás” kiterjesztés (RAD), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult bevezető irányítási tevékenység ellátására elsődleges és/vagy másodlagos radarberendezés alkalmazásával;

b) „precíziós bevezető irányítás radarberendezéssel” kiterjesztés (PAR) (ez a kiterjesztés csak a „radarirányítás” kiterjesztés megszerzését követően adható meg), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult precíziós bevezető irányítási tevékenység ellátására a futópályára való bevezetés utolsó szakaszában lévő légi jármű tekintetében precíziós bevezető radarberendezés alkalmazásával;

c) „bevezető irányítás légtérelenőrző radarberendezéssel” kiterjesztés (SRA) (ez a kiterjesztés csak a „radarirányítás” kiterjesztés megszerzését követően adható meg), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult nem precíziós bevezető irányítási tevékenység ellátására a futópályára való bevezetés utolsó szakaszában lévő légi jármű tekintetében légtérelenőrző berendezés alkalmazásával;

d) „automatikus berendezésfüggő légtérelenőrzés” kiterjesztés (ADS), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult bevezető irányítási tevékenység ellátására berendezésfüggő automatikus légtérelenőrző berendezés alkalmazásával;

e) „közelkörzeti irányítás” kiterjesztés (TCL) (ez a kiterjesztés csak a „radarirányítás” vagy az „automatikus berendezésfüggő légtérelenőrzés” kiterjesztés megszerzését követően adható meg), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult légiforgalmi irányító szolgálati tevékenység ellátására egy meghatározott közelkörzeti légtérben és/vagy azzal szomszédos szektorokban tartózkodó légi jármű tekintetében bármilyen légtérelenőrző berendezés alkalmazásával.

3. A „körzeti irányítás légtérelenőrző berendezéssel” jogosítás (ACS) kötelezően tartalmazza az alábbi kiterjesztések legalább egyikét:

a) „radarirányítás kiterjesztés” (RAD), ami azt jelenti, hogy az engedélyes jogosult körzeti irányítási tevékenység ellátására légtérelenőrző radarberendezések alkalmazásával;

- b) „automatikus berendezésfüggő légtérelőrzés” kiterjesztés (ADS), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult körzeti irányítási tevékenység ellátására automatikus berendezésfüggő légtérelőrző berendezés alkalmazásával;
- c) „közelkörzeti irányítás” kiterjesztés (TCL) (ez a kiterjesztés csak a „radarirányítás” vagy az „automatikus berendezésfüggő légtérelőrzés” kiterjesztés megszerzését követően adható meg), ami azt jelenti, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult légiforgalmi irányító szolgálati tevékenység ellátására egy meghatározott közelkörzeti légtérben és/vagy azzal szomszédos szektorokban tartózkodó légi jármű tekintetében bármilyen légtérelőrző berendezés alkalmazásával;
- d) „óceáni irányítás” kiterjesztés (OCL), ami azt jelenti, hogy az engedélyes jogosult légiforgalmi irányító szolgálati tevékenység ellátására az óceáni irányítói körzetben tartózkodó légi jármű tekintetében.

4. Amennyiben a jogosításkiterjesztés engedélyese bármely egybefüggő négyéves időszak során nem gyakorolta az adott jogosításkiterjesztésből fakadó jogosultságát, a jogosításkiterjesztésnek megfelelő munkahelyi képzést csak a jogosításkiterjesztésnek való folyamatos megfelelést tanúsító megfelelő értékelés, valamint az értékelésből következően meghatározott képzési követelmények teljesítését követően kezdheti meg.

12. cikk

Munkahelyi kiterjesztések

1. A munkahelyi kiterjesztésnek megfelelő jelzést kell tartalmaznia arra vonatkozóan, hogy a szakszolgálati engedélyes jogosult légiforgalmi irányító szolgálati tevékenység ellátására egy légiforgalmi irányító egység felügyelete alatt működő meghatározott szektorban, szektorcsoportban vagy munkahelyen.
2. A munkahelyi kiterjesztések 12 hónapos kezdeti időtartamra érvényesek.
3. A munkahelyi kiterjesztés érvényessége a (2) bekezdésben meghatározott időszakon túl újabb 12 hónapnyi időszakra meghosszabbítható, ha a léginavigációs szolgáltató az illetékes hatóság számára igazolja, hogy:
 - a) a kérelmező a megelőző 12 hónapos időszak folyamán a szakszolgálati engedélyben biztosított jogosultságokat a jóváhagyott munkahelyi szaktudás-értékelő rendszer keretein belül meghatározott minimális óraszámban gyakorolta;
 - b) a kérelmező alkalmasságát az II. melléklet C. részében foglaltaknak megfelelően értékelték; valamint
 - c) a kérelmező rendelkezik érvényes orvosi minősítéssel.

Az első albekezdés a) pontjának alkalmazása céljából a léginavigációs szolgáltatók keretében működő légiforgalmi egységek kötelesek minden egyes szakszolgálati engedélyes által a szektorokban, szektorcsoportokban vagy a munkahelyen teljesített tényleges munkaórát feljegyezni és ezt az adatot kérésre az illetékes hatóságoknak és a szakszolgálati engedélyesnek megküldeni.

4. A munkahelyi gyakorlati oktatók esetében a munkahelyi kiterjesztés fenntartásához szükséges, a jóváhagyott munkahelyi szaktudás-értékelő rendszer keretein belül meghatározott minimális munkaórák száma – az oktatói feladatok ellátásához szükséges időt nem számítva – arányosan csökkenthető az olyan munkakörre nézve oktatással eltöltött idővel, amelyre a kiterjesztést alkalmazni kell.

5. A munkahelyi kiterjesztés érvényességének megszűnése esetén a kiterjesztés újraérvényesítéséhez a munkahelyi képzési terv sikeres teljesítése szükséges.

13. cikk

Nyelvi kiterjesztések

1. A légiforgalmi irányítók és a gyakorlók légiforgalmi irányítók nem gyakorolhatják a szakszolgálati engedélyükben foglalt jogosultságokat, amennyiben nem rendelkeznek angol nyelvi kiterjesztéssel.
 2. A tagállamok helyi szintű nyelvi követelményeket írhatnak elő, amennyiben azt biztonsági okokból szükségesnek tartják.
- E követelményeknek megkülönböztetéstől menteseknek, arányosoknak és átláthatóknak kell lenniük, és azokról haladéktalanul értesíteni kell az Ügynökséget.
3. Az (1) és a (2) bekezdés alkalmazásában a nyelvi kiterjesztés kérelmezőjének „operatív” szintű (négyes szintű) nyelvismeretről kell tanúságot tennie a szaknyelv és a köznyelv használata tekintetében.

Ennek érdekében szükséges, hogy a kérelmező képes legyen:

- a) hatékonyan kommunikálni olyan helyzetekben is, amikor partnerének csak a hangját hallja (telefonon/rádiótelefonon), és olyan helyzetekben is, amikor szemtől szemben beszél vele;
- b) pontos, érthető kommunikációt folytatni általános, konkrét és munkával kapcsolatos témákban;
- c) megfelelő kommunikációs stratégiákat alkalmazni az üzenetváltásokban, valamint felismerni és megoldani a félreértéseket köznap és munkahelyzetekben;

d) viszonylag könnyen kezelni azokat a nyelvi kihívásokat, amelyek a mindennapi munka és a megszokott kommunikációs feladatok végzése során adódó bonyolult vagy váratlan helyzetekből fakadnak; valamint

e) olyan dialektust vagy akcentust használni, amely a légiközlekedési közösség számára érthető.

4. A nyelvismereti szintet a III. mellékletben foglalt nyelvismereti értékelő táblázattal összhangban kell meghatározni.

5. A (3) bekezdéstől eltérve, az (1) és (2) bekezdés alkalmazásában a léginavigációs szolgáltató előírhatja a III. melléklet szerinti nyelvismereti értékelés „kibővített” szintjét (ötös szint), amennyiben a szóban forgó jogosítás vagy kiterjesztés operatív körülményei kényszerítő erejű repülésbiztonsági okokból megkövetelik a magasabb szintet. Az előírásnak megkülönböztetéstől mentesnek, arányosnak és átláthatónak kell lennie, illetve szükséges, hogy a magasabb szintű nyelvismeret megkövetelő léginavigációs szolgálat tárgyszerűen megindokolja, az illetékes hatóság pedig jóváhagyja azt.

6. A kérelmező nyelvismeretének hivatalos értékelését rendszeres időközönként el kell végezni.

A III. melléklet szerinti „szakértői” nyelvismereti szintet (hatos szint) teljesítő kérelmezők kivételével az engedélyesek nyelvi kiterjesztésének meghosszabbítható érvényességi ideje:

a) három év, ha az elért szint a III. melléklet szerinti „operatív” szint (négyes szint), vagy

b) hat év, ha az elért szint a III. melléklet szerinti „kibővített” szint (ötös szint).

7. A nyelvismeret elismerése tanúsítvány kiadása révén történik az illetékes hatóság által jóváhagyott átlátható és tárgy- szerű értékelési eljárást követően.

14. cikk

Oktatói kiterjesztés

1. Az oktatói kiterjesztéssel rendelkezők jogosultak az érvényes munkahelyi kiterjesztés által lefedett területen működő munkahelyi gyakorlati oktatói és felügyeleti feladatok ellátására.

2. Szükséges, hogy az oktatói kiterjesztést kérelmező:

a) rendelkezzen légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedéllyel;

b) gyakorolja a légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyben foglalt jogosultságokat a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző legalább egy év során, vagy olyan hosszabb időtartamon keresztül, amelyet az illetékes hatóság határozott meg azoknak a jogosításoknak és kiterjesztéseknek a figyelembevételével, amelyekre a munkahelyi gyakorlati oktatás vonatkozik; valamint

c) teljesítsen sikeresen egy olyan jóváhagyott munkahelyi gyakorlati oktatói tanfolyamot, amely során megfelelő vizsgák révén értékelték a szükséges szakismereteket és pedagógiai készségeket.

3. Az oktatói kiterjesztés meghosszabbítható érvényességi ideje három év.

III. FEJEZET

ORVOSI MINŐSÍTÉS

15. cikk

Orvosi minősítések kérelmezése és kiadása

1. Az orvosi minősítések kiadására, újraérvényesítésére és megújítására irányuló kérelmeket az illetékes hatósághoz kell benyújtani az általa megállapított eljárás keretében.

2. Az orvosi minősítést az illetékes hatóság illetékes egészségügyi szerve vagy az illetékes hatóság által jóváhagyott repülőorvostan szakorvos vagy repülőorvostani központ adja ki.

3. Az orvosi minősítés kiadása megfelel a nemzetközi polgári repülésről szóló Chicagói Egyezmény I. mellékletében foglalt rendelkezéseknek, valamint az Eurocontrol által a légiforgalmi irányítók európai 3. osztályú repülő-egészségügyi alkalmassági minősítésére vonatkozóan meghatározott követelményeknek.

4. Az illetékes hatóságok gondoskodnak olyan hatékony felülvizsgálati vagy fellebbezési eljárások kidolgozásáról, amelyekben megfelelő módon biztosított független egészségügyi szakértők részvétele.

16. cikk

Az orvosi minősítések érvényessége

1. Az orvosi minősítések érvényességi ideje:

a) 24 hónap, ha a légiforgalmi irányító még nem töltötte be 40. életévét;

b) 12 hónap a légiforgalmi irányító 40. életéve után.

2. A fenti érvényességi időket az orvosi minősítés első kiadása vagy megújítása esetén az orvosi vizsgálat időpontjától, míg újraérvényesítés esetén az előző orvosi minősítés lejáratú időpontjától kell számítani.

3. Az orvosi minősítés újraérvényesítéséhez szükséges vizsgálatok legkorábban 45 nappal a minősítés lejáratú időpontja előtt végezhetőek el.

4. Ha a légiforgalmi irányító az orvosi minősítés lejáratának időpontjáig nem veti alá magát az újraérvényesítést szolgáló orvosi vizsgálatnak, szükségessé válik a minősítés megújítását célzó vizsgálat.

5. Az orvosi minősítés a minősítés jogosultja egészségi állapotának függvényében bármikor korlátozható, felfüggeszthető vagy visszavonható.

17. cikk

Csökkent egészségügyi alkalmasság

1. A szakszolgálati engedély birtokosa:

- a) nem gyakorolhatja a szakszolgálati engedélyéből fakadó jogosultságokat, ha tudomása van egészségügyi alkalmasságának bárminemű csökkenéséről, amely miatt esetleg nem képes biztonságosan ellátni a szóban forgó jogosultságokból fakadó feladatait;
- b) értesíti az érintett léginavigációs szolgáltatókat, ha tudomására jutott egészségügyi alkalmasságának bárminemű csökkenése, vagy bármely olyan pszichotróp anyag vagy gyógyszer hatása alatt áll, amely miatt esetleg nem képes biztonságos módon ellátni a szakszolgálati engedélyben foglalt jogosultságokból fakadó feladatait.

2. A léginavigációs szolgáltatók eljárásokat dolgoznak ki az egészségügyi alkalmasság csökkenésével járó operatív hatások kezelésére, és tájékoztatják az illetékes hatóságot, ha valamely légiforgalmi irányító egészségügyi szempontból alkalmatlannak bizonyult.

3. A (2) bekezdésben említett eljárásokat az illetékes hatóságnak jóvá kell hagynia.

IV. FEJEZET

A KÉPZÉSI SZERVEZETEKRE VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK

18. cikk

A képzési szervezetek tanúsítása

1. A képzési szervezetek tanúsítása iránti kérelmeket az illetékes hatósághoz kell benyújtani az általa megállapított eljárás keretében.

2. A képzési szervezeteknek igazolniuk kell, hogy olyan személyzettel és felszereltséggel rendelkeznek, valamint olyan környezetben működnek, amely alkalmas a gyakornok légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedély vagy a légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedély megszerzéséhez, illetve megtartásához szükséges képzés nyújtására.

3. A képzési szervezeteknek az illetékes hatóságok által meghatalmazott bármely személy számára hozzáférést kell biztosítaniuk az érintett helyiségekhez annak érdekében, hogy az megvizsgálhassa a vonatkozó nyilvántartásokat, adatokat, eljárásokat és az illetékes hatóság feladatainak végrehajtásához szükséges egyéb anyagokat.

19. cikk

A képzési szervezetek irányítási rendszere

A képzési szervezetek:

- a) hatékony irányítási rendszerrel és elegendő, megfelelő szakképzéssel és gyakorlattal rendelkező személyzettel rendelkeznek az ebben a rendeletben meghatározott előírások szerinti képzés nyújtásához;

b) egyértelműen meghatározzák a biztonsági felelősségi köröket a jóváhagyott képzési szervezet egészére nézve, ideértve a felső vezetés közvetlen felelősségét is;

c) rendelkeznek a kínált képzéstípusnak megfelelő, szükséges felszereléssel, berendezéssel és helyiségekkel;

d) bizonyítékot szolgáltatnak az irányítási rendszer részeként alkalmazott minőségirányítási rendszerről, amely az azon rendszereknek és eljárásoknak való megfelelést, illetve azon rendszerek és eljárások megfelelését ellenőrzi, amelyek biztosítják, hogy a nyújtott képzési szolgáltatások teljesítik az ebben a rendeletben meghatározott követelményeket;

e) rendelkeznek olyan nyilvántartási rendszerrel, amely lehetővé teszi a szakszerű tárolást és a vonatkozó tevékenységek megbízható nyomon követését;

f) bizonyítják, hogy elegendő pénzügyi eszköz áll rendelkezésükre a képzésnek az ebben a rendeletben meghatározott előírások szerinti biztosításához, valamint hogy a tevékenységek – a biztosított képzés jellegével összhangban – elegendő biztosítási fedezettel rendelkeznek.

20. cikk

A képzési tanfolyamokra, kezdő és munkahelyi képzési tervekre és munkahelyi szaktudás-értékelő rendszerekre vonatkozó követelmények

1. A képzési szervezetek az illetékes hatóság rendelkezésére bocsátják a képzési tanfolyamok és – adott esetben – a munkahelyi képzési tervek, illetve a munkahelyi szaktudás-értékelő rendszerek tartalmára, szervezésére és időtartamára vonatkozó részletek kidolgozása során felhasználandó módszertant.

2. Ennek magában kell foglalnia a vizsgák vagy értékelések megszervezésének módját is. A kezdő képzésre, köztük a szimulátoros képzésre vonatkozó vizsgák esetében részletesen fel kell tüntetni a vizsgáztatók és értékelők szakképesítését.

V. FEJEZET

AZ ILLETÉKES HATÓSÁGRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK

21. cikk

Az illetékes hatóság függetlensége

1. Az illetékes hatóságoknak függetleneknek kell lenniük a léginavigációs szolgáltatóktól és a képzési szervezetektől. Ezt a függetlenséget az illetékes hatóságok, illetve az említett szolgáltatók és szervezetek közötti, legalább funkcionális szinten megvalósított megfelelő szétválasztással kell elérni. A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóságok hatásköreiket pártatlan és átlátható módon gyakorolják.

2. A tagállamok értesítik az Ügynökséget illetékes hatóságaik nevééről és címéről, valamint ezek mindenkori változásairól.

22. cikk

Az illetékes hatóság feladatai

1. A légiforgalmi irányítók munkájának magas biztonsági fokon való végzéséhez elengedhetetlen alkalmassági szintek biztosítása érdekében az illetékes hatóság felügyeli és figyelemmel kíséri a képzési tevékenységeket.
2. Az illetékes hatóság feladatai a következőket foglalják magukban:
 - a) azon szakszolgálati engedélyek, jogosítások és kiterjesztések kiadása és visszavonása, amelyek esetében a vonatkozó képzésre és értékelésre az illetékes hatóság felelősségi körében került sor;
 - b) azon jogosítások és kiterjesztések újraérvényesítése, megújítása és felfüggesztése, amelyek esetében az általuk biztosított jogosultságok gyakorlása az illetékes hatóság felelősségi körébe tartozik;
 - c) a képzési szervezetek tanúsítása;
 - d) a képzési tanfolyamok, munkahelyi képzési tervek és munkahelyi szaktudás-értékelő rendszerek jóváhagyása;
 - e) a vizsgáztatók, illetve szaktudás-értékelők jóváhagyása;
 - f) a képzési rendszerek ellenőrzése és auditálása;
 - g) a megfelelő fellebbezési és értesítési mechanizmusok kidolgozása;
 - h) a „kibővített” nyelvismereti szint (ötös szint) szükségességének jóváhagyása, összhangban a 13. cikk (5) bekezdésével;
 - i) A 17. cikk (3) bekezdése szerinti, az egészségügyi alkalmasság csökkenésével kapcsolatos eljárások jóváhagyása.

23. cikk

Szakszolgálati engedélyek, jogosítások, kiterjesztések és minősítések kiadása és érvényességének megtartása

1. Az illetékes hatóság eljárásokat dolgoz ki a szakszolgálati engedélyek, a kapcsolódó jogosítások, kiterjesztések és orvosi minősítések kérelmezésére, kiadására, megújítására és újraérvényesítésére.
2. Kérelem beérkezése esetén az illetékes hatóság ellenőrzi, hogy a kérelmező megfelel-e az e rendelet szerinti követelményeknek.
3. Miután meggyőződött arról, hogy a kérelmező megfelel az e rendeletben foglalt követelményeknek, az illetékes hatóság kiadja, megújítja vagy újraérvényesíti az adott szakszolgálati engedélyt, kapcsolódó jogosítást, kiterjesztést vagy orvosi minősítést.
4. Az illetékes hatóság által kiadott szakszolgálati engedélynek tartalmaznia kell az I. mellékletben meghatározott adatokat.
5. Amennyiben a szakszolgálati engedélyt nem angol nyelven adták ki, annak tartalmaznia kell az I. melléklet szerinti adatok angol nyelvű fordítását.

24. cikk

A szaktudás értékelése

1. Az illetékes hatóságok jóváhagyják azon szakszolgálati engedélyeseket, akik a szakszolgálati munkahelyi képzések és továbbképzések során vizsgáztatóként vagy szaktudás-értékelőként járhatnak el.
2. A jóváhagyás meghosszabbítható érvényességi ideje három év.

25. cikk

Nyilvántartás

Az illetékes hatóságok nyilvántartást vezetnek, amely tartalmazza a felelősségi körükbe tartozó szakszolgálati engedélyesek kompetenciáira és a kiterjesztések érvényességi időpontjaira vonatkozó adatokat.

26. cikk

Információcsere

Az illetékes hatóságok – a 216/2008/EK rendelet 15. cikkének (3) bekezdése szerinti bizalmassági elv kellő figyelembevételével – megfelelő információcserét folytatnak és kölcsönös segítséget nyújtanak egymásnak e rendelet hatékony alkalmazásának biztosítása érdekében, különösen a légiforgalmi irányítók Európai Unión belüli szabad mozgását érintő esetekben.

27. cikk

A képzési szervezetek tanúsítási eljárása

1. Az illetékes hatóságok eljárásokat dolgoznak ki a képzési szervezetek tanúsítványainak kérelmezésére, kiadására és érvényességének megtartására.
2. Az illetékes hatóságok a tanúsítványt abban az esetben adják ki, ha a kérelmet benyújtó képzési szervezet megfelel az IV. fejezetben meghatározott követelményeknek.
3. A tanúsítvány kiadható az egyes képzéstípusokra vonatkozóan, vagy egyéb léginavigációs szolgáltatásokkal kombinálva, utóbbi esetben a képzéstípust és a léginavigációs szolgáltatás típusát szolgáltatáscsoportként kell tanúsítani.
4. A tanúsítványon fel kell tüntetni a IV. mellékletben foglalt adatokat.

28. cikk

A képzési szervezetek tevékenységeinek figyelemmel kísérése; végrehajtási intézkedések

1. Az illetékes hatóságok ellenőrzik a képzési szervezet tanúsítványához kapcsolódó követelményeknek és feltételeknek való megfelelést.
2. Az ebben a rendeletben meghatározott normáknak való hatékony megfelelés biztosítása céljából az illetékes hatóságok rendszeresen auditálják a képzési szervezeteket.

3. A rendszeres auditáláson túlmenően az illetékes hatóságok bejelentés nélkül is végezhetnek vizsgálatokat az e rendeletben foglalt követelményeknek való megfelelés ellenőrzése érdekében.

4. Amennyiben az illetékes hatóság úgy ítéli meg, hogy a képzési szervezet tanúsítványának tulajdonosa már nem teljesíti a tanúsítványához kapcsolódó követelményeket vagy feltételeket, megfelelő végrehajtási intézkedéseket tesz, amelyek kiterjedhetnek a tanúsítvány visszavonására is.

5. Az e rendelet rendelkezéseivel összhangban kiadott tanúsítványokat kölcsönösen el kell ismerni.

29. cikk

Az engedélyek elismerése

1. A tagállamok elismerik az e rendelet rendelkezéseivel összhangban más tagállamok által kiadott szakszolgálati engedélyeket és gyakornoki szakszolgálati engedélyeket, valamint azok kapcsolódó jogosításait, jogosításkiterjesztéseit és nyelvi kiterjesztéseit, továbbá a kapcsolódó orvosi minősítéseket.

Ugyanakkor amennyiben valamely tagállam a 9. cikk (3) bekezdésében alsó korhatárként előírt 21 évnél alacsonyabb korhatárt határozott meg, a légiforgalmi szakszolgálati engedélyből fakadó jogosultságok gyakorlásának az engedélyt kiadó tagállam területére kell korlátozódnia mindaddig, amíg az engedélyes el nem éri 21. életévét.

Amennyiben az engedélyes a szakszolgálati engedélyéből fakadó jogosultságokat nem a kiadás helye szerinti tagállamban gyakorolja, jogosult szakszolgálati engedélyét – minden további feltétel nélkül – a jogosultságok gyakorlásának helye szerinti tagállam által kiadott szakszolgálati engedélyre cserélni.

A munkahelyi kiterjesztés megadásához az illetékes hatóság megköveteli, hogy a kérelmező teljesítse az adott kiterjesztéshez kapcsolódó speciális feltételeket, a szakszolgálati egység, szektor vagy beosztás pontos megnevezésével. A munkahelyi képzési terv kidolgozása során a képzési szervezet megfelelően figyelembe veszi a kérelmező megszerzett szakismereteit és gyakorlati tapasztalatát.

2. Az illetékes hatóság a kérelmező számára javasolt képzést tartalmazó munkahelyi képzési tervet jóváhagyja vagy elutasítja, legkésőbb a bizonyítékok bemutatását követő hat héten belül, függetlenül az esetleges fellebbezés miatti késedelemről. Az illetékes hatóság biztosítja a megkülönböztetésmentesség és az arányosság elvének érvényesülését.

VI. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

30. cikk

Az alapvető követelményeknek való megfelelés

Az Ügynökségnek értékelnie kell a légiforgalmi irányítók e rendeletben meghatározott engedélyezési rendszerét, valamint

az „átfogó légiközlekedési rendszerszemlélet” megvalósításához és a 216/2008/EK rendelet Vb. melléklete szerinti alapvető követelményeknek való teljes megfeleléshez szükséges további javító intézkedések lehetőségét, hogy olyan véleményt terjesztessen a Bizottság elé, amely magában foglalja ennek a rendeletnek az esetleges módosításait is.

31. cikk

Eltérések

1. E rendelet 11. cikkétől eltérve, azok a tagállamok, amelyek a 2006/23/EK irányelv 7. cikke (4) bekezdésének alapján nemzeti jogosításkiterjesztéseket dolgoztak ki, tovább alkalmazhatják e rendelet hatálybalépésekor hatályban lévő nemzeti jogszabályaik vonatkozó rendelkezéseit.

2. E rendelet 12. cikkétől eltérve, azok a tagállamok, amelyek a 2006/23/EK irányelv 10. cikke alapján előírták, hogy a munkahelyi kiterjesztésből fakadó jogosultságokat a szakszolgálati engedélyes csak egy meghatározott korhatár alatt gyakorolhatja, tovább alkalmazhatják az e rendelet hatálybalépésekor hatályban lévő nemzeti jogszabályaik vonatkozó rendelkezéseit.

3. Amennyiben valamely tagállam úgy dönt, hogy alkalmazza az (1) és (2) bekezdés szerinti eltéréseket, értesíti erről a Bizottságot és az Ügynökséget.

32. cikk

Átmeneti rendelkezések

1. E rendelet II. mellékletének A. részétől eltérve, a képzési szervezetek az e rendelet hatálybalépését követő egy éven át továbbra is alkalmazhatják a „Specification for the ATCO Common Core Content Initial Training” (a légiforgalmi irányítók alapképzése közös törzsanyagának tartalmára vonatkozó előírás) 2004. december 10-i kiadásán alapuló képzési terveiket.

2. Az e rendelet hatálybalépésekor a 2006/23/EK irányelv rendelkezésein alapuló nemzeti jogszabályok vonatkozó rendelkezéseivel összhangban kiadott szakszolgálati engedélyeket, jogosításokat, kiterjesztéseket, orvosi minősítéseket és a képzési szervezetek tanúsítványait úgy kell tekinteni, hogy azokat e rendeletnek megfelelően állították ki.

3. Azon kérelmezőknek, akik szakszolgálati engedélyre, jogosításra, kiterjesztésre, orvosi minősítésre vagy képzési szervezet tanúsítására irányuló kérelmüket e rendelet hatálybalépése előtt nyújtották be, és részükre még nem adtak ki szakszolgálati engedélyt, jogosítást, kiterjesztést, orvosi minősítést vagy képzési szervezetre vonatkozó tanúsítást, a szakszolgálati engedély, jogosítás, kiterjesztés, orvosi minősítés vagy a képzési szervezetre vonatkozó tanúsítvány kiadását megelőzően igazolniuk kell az e rendelet rendelkezéseinek való megfelelést.

4. Ha e rendelet hatálybalépése előtt valamely tagállam illetékes hatóságához tanúsítvány kiadása iránti kérelmet nyújtott be egy olyan képzési szervezet, amelynek illetékes hatósága – a 4. cikkel összhangban – az Ügynökség, akkor a szóban forgó hatóság az Ügynökséggel együttműködve véglegesíti a tanúsítási eljárást, és a tanúsítvány kiadásakor továbbítja az aktát az Ügynökség részére.

5. Ha valamely tagállam illetékes hatóságának felelősségi körébe tartozott egy olyan képzési szervezet biztonsági felügye-

lete, amelynek illetékes hatósága – a 4. cikkel összhangban – az Ügynökség, akkor a szóban forgó hatóság e rendelet hatálybalépését követő hat hónapon belül az Ügynökségre ruházza át az említett szervezet feletti biztonsági felügyeleti funkciót.

33. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet *Az Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2011. augusztus 10-én.

a Bizottság részéről
az elnök
José Manuel BARROSO

I. MELLÉKLET

A SZAKSZOLGÁLATI ENGEDÉLYEKRE VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK

Az illetékes hatóság által ezzel a rendelettel összhangban kibocsátott szakszolgálati engedélyeknek az alábbi előírásoknak kell megfelelniük:

1. Részletek

1.1. A szakszolgálati engedélyen a következő adatokat kell feltüntetni (csillag jelöli azokat a részleteket, amelyeket angol nyelven is szerepeltetni kell):

- a) *a szakszolgálati engedélyt kibocsátó állam vagy hatóság neve (félkövér betűtípussal);
- b) *a szakszolgálati engedély megnevezése (kövér betűtípussal);
- c) a szakszolgálati engedélynek a kibocsátó hatóság által adott sorozatszám (arab számmal);
- d) a szakszolgálati engedélyes teljes neve (latin betűkkel abban az esetben is, ha a nemzeti nyelv írásmódja nem latin betűs);
- e) születési idő;
- f) a szakszolgálati engedélyes állampolgársága;
- g) a szakszolgálati engedélyes aláírása;
- h) *A szakszolgálati engedély érvényességét és az engedély szerinti jogosultságok gyakorlására való felhatalmazást igazoló tanúsítvány, amely a következőket tartalmazza:
 - i. jogosítások, jogosításkiterjesztések, nyelvi, oktatói és munkahelyi kiterjesztések;
 - ii. első kibocsátásuk napja;
 - iii. érvényességük lejártának napja;
- i) a szakszolgálati engedélyt kibocsátó tisztviselő aláírása, valamint a kibocsátás napja;
- j) a szakszolgálati engedélyt kibocsátó hatóság bélyegzője vagy pecsétje.

1.2. A szakszolgálati engedélyt érvényes orvosi minősítésnek kell kiegészítenie.

2. Az engedély anyaga

A szakszolgálati engedélyekhez első osztályú papírt, vagy más megfelelő anyagot kell használni, és azon jól látható módon fel kell tüntetni az 1. pont szerinti adatokat.

3. Az engedély színe

- 3.1. Amennyiben a tagállam által kibocsátott valamennyi légitörvénykezési engedélyhez használt anyag színe azonos, akkor ez a szín a fehér.
- 3.2. Amennyiben a tagállam által kibocsátott légitörvénykezési engedélyek megkülönböztető színjelzéssel vannak ellátva, akkor a légitörvénykezési irányító szakszolgálati engedély színe sárga.

II. MELLÉKLET

KÉPZÉSI KÖVETELMÉNYEK

A. RÉSZ

Légiforgalmi irányítók kezdő képzésével kapcsolatos követelmények

A kezdő képzésnek biztosítani kell, hogy a gyakornok légiforgalmi irányítók legalább az Eurocontrol által kidolgozott „Specification for the ATCO Common Core Content Initial Training” (a légiforgalmi irányítók alapképzése közös törzsanyagának tartalmára vonatkozó előírás) 2008. október 21-i kiadásában⁽¹⁾ meghatározott alapképzés és jogosításhoz szükséges képzés követelményeit teljesítsék, és ezáltal légiforgalmi irányítói munkakörükben képesek legyenek a légi forgalom biztonságos, gyors és hatékony irányítására.

A kezdő képzésnek a következő tárgyakat kell tartalmaznia: légiközlekedési jog, légiforgalmi szolgáltatás, beleértve a polgári-katonai együttműködésre vonatkozó eljárásokat is, meteorológia, légi navigáció, légi jármű típusismeret és repüléselmélet, beleértve a légiforgalmi irányító és a légijármű-vezető közötti kommunikációt, emberi tényezők, berendezések és rendszerek, munkahelyi környezet, repülésbiztonság és repülésbiztonsági kultúra, repülésbiztonsági rendszerek, rendkívüli/vészhelyzeti körülmények, csökkent üzemmodú rendszerek és nyelvismeret, beleértve a rádió-távbeszélő kifejezések ismeretét.

E tárgyak oktatása révén a jelöltnek fel kell tudnia készülni különféle légiforgalmi szolgáltatástípusok nyújtására, komoly figyelmet fordítva a repülésbiztonsági szempontokra. A kezdő képzésnek elméleti és gyakorlati tanfolyamokat, többek között szimulátoros képzést is magában kell foglalnia, időtartamát pedig rögzíteni kell a jóváhagyott kezdő képzési tervben. A megszerzett készségeknek biztosítaniuk kell, hogy a jelölt képes legyen összetett és zsúfolt forgalmi helyzetek kezelésére, és átmenetet kell jelenteniük a munkahelyi képzéshez.

A jelölt alapképzésben elsajátított szakismereteit megfelelő vizsgáztatással vagy folyamatos értékelési rendszerrel kell értékelni.

B. RÉSZ

A légiforgalmi irányítók munkahelyi képzésével kapcsolatos követelmények

A munkahelyi képzési terveknek részletesen tartalmazniuk kell azt a folyamatot és menetrendet, amely révén az adott szakszolgálati egységre jellemző eljárások egy munkahelyi gyakorlati oktató felügyelete mellett elsajátíthatók. A jóváhagyott tervnek tartalmaznia kell a szaktudás-értékelő rendszer minden alkotóelemét, beleértve a munkaszervezést, a fejlődés értékelését, illetve a vizsgáztatást és az illetékes hatóság értesítésére szolgáló eljárásokat. A munkahelyi képzés magában foglalhatja a kezdő képzés olyan egyedi elemeit is, amelyek a nemzeti feltételekre jellemzők.

A munkahelyi képzés során a légiforgalmi irányítóknak megfelelő repülésbiztonsági, repülésvédelmi, és válságkezelési képzésben kell részesülniük.

A munkahelyi képzés időtartamát a munkahelyi képzési tervben kell meghatározni. A megkövetelt szakismeretek felmérését megfelelő vizsgáztatással vagy folyamatos értékelési rendszer segítségével kell végezni jóváhagyott vizsgáztatók vagy szaktudás-értékelők által, akiknek pártatlan, tárgyilagos döntéseket kell hozniuk. E célból az illetékes hatóságoknak a jelöltekkel szembeni tisztességes bánásmód biztosítása érdekében megfelelő fellebbezési eljárásokat kell bevezetniük.

C. RÉSZ

A légiforgalmi irányítók továbbképzésével kapcsolatos követelmények

A légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyek jogosításainak és munkahelyi kiterjesztéseinek érvényességét olyan jóváhagyott továbbképzéssel kell fenntartani, amely a készségek szinten tartásához szükséges képzést, tudásanyag-frissítő tanfolyamokat, vészhelyzeti képzést és – szükség esetén – nyelvi képzést tartalmaz.

A munkahelyi képzés során a légiforgalmi irányítóknak megfelelő repülésbiztonsági, repülésvédelmi és válságkezelési képzésben kell részesülniük.

A továbbképzésnek magában kell foglalnia elméleti és gyakorlati tanfolyamokat, beleértve a szimulátoros képzést is. E követelmény teljesítése céljából a képzési szervezeteknek olyan munkahelyi szaktudás-értékelő rendszereket kell kidolgozniuk, amelyek tartalmazzák a megfelelő továbbképzéshez és a szakismeretek számonkéréséhez szükséges részletes eljárásokat, személyzeti követelményeket és időbeosztást. Ezeket a rendszereket legalább hároméves időszakonként felül kell vizsgálni és jóvá kell hagyni. A továbbképzés időtartamát az adott szakszolgálati egységben dolgozó légiforgalmi irányítók funkcionális igényeivel összhangban kell meghatározni, különös tekintettel az eljárásokat vagy berendezéseket érintő módosításokra vagy tervezett módosításokra, valamint az átfogó repülésbiztonsági követelményekre. Az egyes légiforgalmi irányítók szakismereteit legalább háromévente megfelelő módon értékelni kell. A léginavigációs szolgáltató köteles gondoskodni olyan mechanizmusok alkalmazásáról, amelyek garantálják a tisztességes bánásmódot azon szakszolgálati engedélyesekkel szemben, akiknek az esetében a kiterjesztések érvényességét nem lehet meghosszabbítani.

⁽¹⁾ 1.0 kiadás, 2008.10.21., referenciaszám: EUROCONTROL-SPEC-0113.

III. MELLÉKLET

A NYELVISMERETTEL KAPCSOLATOS KÖVETELMÉNYEK

Nyelvismereti értékelő táblázat: szakértői, kibővített és operatív szint

Szint	Kiejtés Olyan dialektus és/vagy akcentus használata, amely nem okoz értési nehézséget a légiközlekedési társadalom körében	Nyelvtani szerkezetek A feladatvégzéshez alkalmas nyelvhasználatnak megfelelően meghatározott nyelvtani szerkezetek és mondat szerkesztés	Szókincs	Folyamatos beszéd	Beszédértés	Interakció
Szakértői szint 6	Kiejtésén, hangsúlyozásán, beszédritmusán és hanglejtésén érződik ugyan anyanyelvi vagy regionális nyelvi hatás, ez azonban szinte soha nem zavarja a megértést.	Mind az alapvető, mind az összetett nyelvtani szerkezetek alkalmazása és a mondat szerkesztés szabályos.	A szókincs terjedelme és alkalmazása kielégítő az ismerős és ismeretlen témák széles választékában folytatott hatékony kommunikációhoz. Szókincse jellegzetes szófordulatokban gazdag, árnyalt és illeszkedik a megfelelő nyelvi kifejezőmóddhoz.	Képes tartósabban erőlködés nélkül, természetes folyékonyan beszélni. Tudatosan alkalmaz beszéddinamikai elemeket (például egy-egy részlet kiemelésére). Magától értetődően használ megfelelő szövegkohéziós és kötőelemeket.	Beszédértése következetesen pontos szinte minden szöveggörnyezetben, és kiterjed a nyelvi és kulturális árnyalatokra is.	Szinte minden helyzetben könnyen lép interakcióba. Megérti a szóbeli és írásbeli célzásokat, és megfelelően reagál rájuk.
Kibővített szint 5	Kiejtésén, hangsúlyozásán, beszédritmusán és hanglejtésén érződik ugyan anyanyelvi vagy regionális nyelvi hatás, ez azonban csak ritkán zavarja a megértést.	Az alapvető nyelvtani szerkezetek alkalmazása és a mondat szerkesztés szabályos. Megkísérli az összetett szerkezetek használatát, de hibákat vét, ami olykor befolyásolja a jelentést.	A szókincs terjedelme és alkalmazása kielégítő az általános, konkrét és munkával kapcsolatos témákban folytatott hatékony kommunikációhoz. A körülírást következetesen és sikeresen alkalmazza. Szókincsében olykor jellegzetes szófordulatok fedezhetők fel.	Képes tartósabban viszonylag könnyen ismerős témákról beszélni, azonban nem feltétlenül alkalmaz beszéddinamikai elemeket. Képes megfelelő diskurzusjelölők és kötőelemek használatára.	Beszédértése pontos az általános, konkrét és a munkához kapcsolódó témákban és többnyire pontos akkor is, ha a beszélő nyelvi vagy a helyzetből adódó problémával, esetleg valamilyen váratlan eseménnyel szembesül. Képes megérteni a különféle nyelvi változatokat (dialektusokat és/vagy akcentusokat) vagy beszédstílusokat.	Azonnali, megfelelő és informatív válaszokat ad. Hatékonyan kezeli a beszélő/hallgató kapcsolatot.
Operatív szint 4	Kiejtésén, hangsúlyozásán, beszédritmusán és hanglejtésén érződik ugyan anyanyelvi vagy regionális nyelvi hatás, ez azonban csak néha zavarja a megértést.	Az alapvető nyelvtani szerkezeteket és a mondat szerkesztést kreatív módon és általában helyesen alkalmazza. Hibák előfordulhatnak, főként szokatlan és váratlan helyzetekben, de ez ritkán befolyásolja a jelentést.	A szókincs terjedelme és alkalmazása rendszerint kielégítő az általános, konkrét és munkával kapcsolatos témákban folytatott hatékony kommunikációhoz. A körülírást sikeresen alkalmazza olyan szokatlan vagy váratlan helyzetekben, amelyekre nézve hiányzik a szókincse.	Képes egy adott nyelvi egység megfelelő tempójú megformálására. Alkalmanként előfordulhat a beszéd fonálának elvesztése hallott szövegből vagy szabályos beszédből spontán interakcióra való áttérésre, de ez nem gátolja a hatékony kommunikációt. Csak részben képes diskurzusjelölők és kötőelemek használatára. Töltelékszó-használata nem zavaró.	Beszédértése többnyire pontos az általános, konkrét és a munkához kapcsolódó témákban, ha a beszélő a nemzetközi nyelvhasználók számára kellőképpen érthető akcentust vagy nyelvi változatot használ. Lassabban vagy csak magyarázat segítségével érti meg a beszélőt, ha az valamilyen nyelvi vagy a helyzetből adódó problémával, esetleg valamilyen váratlan eseménnyel szembesül.	Rendszerint azonnali, megfelelő és informatív a válaszokat ad. Interakciót kezdeményez és tart fenn váratlan esemény bekövetkeztét is. Megfelelően kezeli a nyilvánvaló félreértéseket ellenőrzés, megerősítés vagy tisztázás útján.

IV. MELLÉKLET

A képzési szervezetek tanúsítványaira vonatkozó előírások

Az illetékes hatóság által ezzel a rendelettel összhangban kibocsátott, a képzési szervezetekre vonatkozó tanúsítványokon fel kell tüntetni a következőket:

- a) a kibocsátó hatóság neve;
 - b) a kérelmező neve és címe;
 - c) a tanúsítás tárgyát képező képzés és/vagy szolgáltatás típusa, az adott esetnek megfelelően;
 - d) nyilatkozat arról, hogy a kérelmező megfelel az V. fejezetben meghatározott követelményeknek;
 - e) a kibocsátás napja és az érvényességi idő.
-